

Ladislava Součková Linhartová

Ladislav Fuks: Vévodkyně a kuchařka - zjevení biedermeieru?

diplomová práce

Ústav české literatury a komparatistiky

Prózám Ladislava Fukse je v poslední době věnována dosti soustavná a pestrá pozornost, často bohužel ulpívající na povrchu textů nebo v opakování již zjištěného. Ladislava Součková Linhartová se ve své diplomové práci soustředila na román *Vévodkyně a kuchařka*, a to s důkladností a důsažností, která běžné fuksové výklady přesahuje. Prokázala schopnost pozorného čtení s množstvím jemných a odstiňovaných postřehů, ústrojně přihlížející k významové celistvosti a komplexnosti Fuksova díla. Lze tak konstatovat, že autor tak našel snad nejpozornějšího čtenáře nejen svého nejrozsáhlejšího, nejkomplikovanějšího a posledního prozaického díla.

Autorka vyšla z teze o přítomnosti prvků biedermeieru jako životního stylu a hodnotového proudu „ve fikčním světě Fuksova narativu“ a z metodologických podnětů Gérarda Genetta a jeho pojetí transtextuality. V úvodní části práce příznačně zevrubně a názorně osvětluje na jedné straně pojem biedermeier v historických proměnách a v nadčasové potenci (již zde projevuje pozoruhodný smysl pro dynamiku sledovaných jevů a jejich vícerozměrnost) a pojmy textualita, literárnost, intertextualita a transtextualita na straně druhé. V dalších kapitolách pak na tomto základě a s pomocí těchto nástrojů analyzuje zvolený román z hlediska intertextuality (citované texty a aluze), paratextuality, metatextuality, hypertextuality a architextuality. Zvolená perspektiva zakládající četbu a analýzu Fuksova textu je metodologicky náročná (v tomto ohledu odpovídající vrstevnatosti zkoumaného materiálu i postupu „od zjevného ke skrytému“) a rozhodně produktivní. Autorce se daří postihnout „význam a smysl fikčního světa Vévodkyně a kuchařky a také uchopit princip autorské metody, s níž byl tento svět sestrojen“, jeho stylizační a intelektuální potenciál. Může také oprávněně jeho prostřednictvím charakterizovat obecné a jedinečné principy této metody, která již sama o sobě a opakovaně láká k dalšímu čtení a k novým výkladům.

Bohatství nálezů - postupů a jevů - je v práci představováno vždy s ohledem na jejich funkce a významové možnosti, je adekvátně dokládáno. Interpretace románového světa je tak postupně mozaikovitě skládána. Pozoruhodné jsou mj. pasáže nově nasvětlující Fuksovy stylizační postupy, včetně souvislostí s jeho sebeinscenačními momenty či klamavými (publicistickými) hrami v době tzv. normalizace (odmítnutí identifikace reálného autora, autorského subjektu a vypravěče je rozhodně na místě, i když je mu věnováno snad až příliš prostoru), dále výklady nejen motivické (smrt, zrcadla a zrcadlení, masky a maskování, znejasňování a mystifikace, opakování a - skrývaná - rozpornost aj.); popis způsobu využití *Stoletého kalendáře knihovny Máj*, vydaného v roce 1968, může svědčit i o určité nahodilosti v autorově přístupu, vyznačujícím se rovněž hromadící intencí. Nechybí náležitá spojnice s ostatními prozaickými texty a dobovým (nadměrným) literárním kontextem. Předložená práce je formulačně vyzrálá a kultivovaná, je logicky strukturována. Otazník v titulu se postupně a přesvědčivě mizí...

Jak vyplývá z výše uvedeného, Ladislava Součková Linhartová splnila zadání a stanovený cíl - napsala nadto práci překračující běžný standard nejen rozsahem, ale především mimořádnou kvalitou. Její diplomovou práci *doporučuji* k obhajobě a jednoznačně navrhuji hodnocení *výborně*. Zároveň předkládám komisi k uvážení návrh doporučit uznání této práce jako práce rigorózní.

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

8. září 2014